

نکته‌هایی از معارف حسینی

دکتر محمد حسین مردانی نوکنده

ورود امام حسین علیه السلام به کربلا

بیشتر منابع تاریخی، در گزارش‌های خود از روز پنج‌شنبه، دوم محرم سال ۶۱ق، به‌عنوان روز ورود امام حسین علیه السلام و یارانش به کربلا یاد کرده‌اند. اما دینوری، مورخ قرن سوم قمری، روز ورود امام علیه السلام به کربلا را روز چهارشنبه، اول محرم ذکر کرده است.

وقتی که حُرَبه حسین علیه السلام گفت: «همین جا فرودآی که فرات نزدیک است»، امام حسین علیه السلام فرمود: «نام این جا چیست؟» گفتند: کربلا. امام علیه السلام فرمود: اینجا، جایگاه کَرْب (رنج) و بلاست. پدرم هنگام حرکتش به سوی صقین، از اینجا گذشت و من با او بودم. ایستاد و از نام آن پرسید. نامش را به او گفتند. پس فرمود: «اینجا، جایگاه فرود آمدن مَرکب‌هایشان و جایگاه ریخته شدن خون‌هایشان است». موضوع را پرسیدند. فرمود: «کاروانی از خاندان محمد صلی الله علیه و آله، این جا فرود می‌آیند. سپس امام حسین علیه السلام فرمود: «اینجا، جایگاه مَرکب‌ها و خیمه‌گاه ما و قتلگاه مردان ما و جای ریخته شدن خون‌هایمان است». آنگاه فرمان داد که بارهایشان را در آنجا فرود آورند.

نقل شده پس از منزل گرفتن در کربلا، امام حسین علیه السلام فرزندان و برادران و اهل بیتش را جمع کرد و به آنان نگاهی کرد و گریست؛ سپس فرمود: «خداوندا بدرستی که ما عترت و خاندان پیامبرت محمد صلی الله علیه و آله هستیم که [از شهرو دیارمان] اخراجمان کردند و پریشان و سرگردان از حرم جدمان رسول خدا صلی الله علیه و آله بیرون شدیم و بنی امیه به ما تعرض کردند. خدایا

پس حق مان را از آنان بگیر و ما را برابر ظالمان یاری ده». پس رو به اصحاب کرده فرمود:

النَّاسُ عَبِيدُ الدُّنْيَا وَالَّذِينَ لَعَنُوا عَلَى أَلْسِنَتِهِمْ يَحُوطُونَ مَا دَرَّتْ مَعَايِشُهُمْ فَإِذَا مُحِصُوا
بِالْبَلَاءِ قَلَّ الدِّيَانُونَ؛

مردم بندگان دنیا هستند و دین لقلقه زبانشان؛ حمایت و پشتیبانی از دین تا آنجاست که زندگی شان در رفاه است پس هرگاه بلاء و سختی حادث شود دینداران کم می‌شوند (خوارزمی، مقتل الحسین علیه السلام، مکتبه المفید، ج ۱، ص ۳۳۷).

پس از آن امام علیه السلام، زمین کربلا را که چهار میل در چهار میل وسعت داشت، از ساکنان آنجا به شصت هزار درهم خرید و با آنان شرط کرد که مردم را به سوی قبرش راهنمایی کنند و از زائرانش سه روز پذیرایی کنند.

حربن یزید ریاحی نامه‌ای به عبیدالله بن زیاد نوشت و او را از فرود آمدن حسین علیه السلام در این سرزمین با خبر ساخت. در پی این نامه، عبیدالله نامه‌ای خطاب به امام حسین علیه السلام نوشت:

«اما بعد، ای حسین از فرود آمدنت در کربلا با خبر شدم؛ امیرمؤمنان - یزید بن معاویه - به من فرمان داده که لحظه‌ای چشم برهم ننهیم و شکم از غذا سیر نسازم تا آن که تو را به خدای دانای لطیف ملحق ساخته یا تو را به پذیرش حکم خود و حکم یزید بن معاویه وادار نمایم. والسلام».

نقل شده حسین علیه السلام پس از خواندن این نامه، آن را به کناری پرتاب کرد و فرمود: «قومی که رضایت خود را بر رضایت آفریدگارشان مقدم بدانند رستگار نخواهند شد». پیک ابن زیاد به حضرت عرض کرد: یا ابا عبدالله پاسخ نامه را نمی‌دهی؟ امام حسین علیه السلام فرمود: «پاسخش عذاب دردناک الهی است که به زودی او را فرامی‌گیرد». پیک نزد ابن زیاد بازگشت و سخن حضرت را به او بازگفت. عبیدالله نیز دستور تجهیز سپاه برای جنگ با حسین علیه السلام را داد.